

Izhaja vsak četrtek popoldne.
V slučaju praznika dan poprej.

Cena:

za en mesec Din. 4
za četrlet " 12
za pol leta " 24

Posamezna štev. stane 1-25 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/III.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Inserati, reklamacije in naročnina na upravo „Jugoslovanska tiskarna“, Kolportažni oddelek, vhod s Poljanskega nasipa 2.

Inserati se računajo
:: po dogovoru. ::

Velika noč.

Praznik Vstajenja. Narava vstaja k novemu življenju po dolgih zimskih mesecih mrtvaškega spanja. V tem času prebujanja narave obhaja krščanski svet tudi veliko vstajenje Boga - človeka. V Vstajenju Gospodovem, zgodovinsko izpričanem, je potrjena in manifestirana na največja resničnost Kristusovih naukov.

Krščanstvo s svojim naukom Ljubezni in Pravice slavi praznik trpljenja in vstajenja Gospodovega kot triumf. Je to za nas krščanske ljudi res triumfalni praznik žive vere v zmago Pravice nad krivico, v zmago Duha nam mrtvo tvarjo. Kaj bi bili vsi Kristusovi nauki, kaj njegovo trpljenje in smrt za svoj večni nauk, ko bi On ne bil resnično vstal od smrti, kakor je napovedal! S svojim veličastnim Vstajenjem je vnovič in najjasneje in največja resničnost manifestiral resničnost naukov, ki jih je širil in za katere je umrl.

Ta veličastni praznik je manifestacija čiste krščanske ideje. Koliko človeških zablod je skušalo skaliti in skriti čisto krščansko idejo, pa vedno iznova je triumfirala in zmagala. Kako polni je zablod in zmot tudi današnji svet. Svet kleči na trebuhu pred Mamonom, pleše okrog zlatega teleta, klanja se mrtvi materiji in uživanju. In vendar opazamo prav mi, kako se iz razvalin človeške družbe, raztepene in nesrečne, dviga vedno močnejše spoznanje Resnice in Vere v tistega, ki je zmagovalno premagal smrt in vstal. Materializem je objel človeško družbo ter revne in šibke socialno usužnjil. Pa je šel dalje, uklenil je v svoj jarem tudi njih srea. Materialističnemu Mamonu je ploskala družba, od materialističnega Marxizma je pričakoval rešitve duševno in telesno zasluženi proletarec. Bil je morda brezupen pogled v te delavske milijone, ki so odmrli križani Resnici in Ljubezni ter njenemu vstajenju. In vendar ta Vera danes vstaja zopet k življenju v razbolelih starih tlačnih milijonov. Vedno bolj se dviga krščanska zavest, vedno bolj zmaguje vera v veliko krščansko idejo, pogledi se obračajo navzgor, materija ostaja premagana.

Zato v teh dneh smrti in vstajenja Gospodovega vnovič proglašamo svojo vero v socialni prerod človeške družbe v znamenju krščanskih načel. Vedno močnejši valovi krščanskega prepričanja in življenja pluskajo v trilo stavbo materializirane družbe. Ni več daleč čas, ko se ta stavba zruši in na njenem mestu vzraste nova veličastna stavba krščanske družbe, pravične in ljubezni polne. Tedaj bodo danes še obupajoči milijoni proletarcev v veličastnem koru zapeli himno:

Vstal je Gospod, resnično je vstal!

Tedaj bo krščanska ideja rešila socialno vprašanje, vprašanje milijonov bednih, tlačnih in zatiranih. Vedno bližji smo temu trenutku. In če je danes v človeški družbi trpljenje velikega tedna, je za nas gotovo, da pride za njo kmalu tudi Vstajenje. F. K.

Razpad sedanje Nemčije.

Medtem, ko govore odgovorni državniki sedanje Nemčije še vedno mogočne in ošabne besede, sedanja Nemčija razpada. Nič čudnega: vsled francoske zadšedbe Poruhirja drvi Nemčija v gospodarski propad. Vojni in predvojni ljudski milijarderski izkoriščevalci love svoj plen tudi v kalnem, množice pa obupavajo in stradajo. Komunistem, o katerem so se sedanji mogotci tolikrat pridušavali, a je v Nemčiji brez moči, pridobiva po poročilih buržujskih listov vedno bolj tla. Oficielna socialna demokracija in njeni politični in strokovni tajniki ne morejo več držati skupaj svojih pristašev, kateri jim trumoma uhajajo k komunistom, ki seveda ne drže križem rok in posebno vplivajo na mladino, vsled česar so nemško-nacionalni buržujski in nekdanji vse-mogoči oficirski krogi naravnost obupani, ker uvidevajo, da zapušča nemška mladina »Deutschland, Deutschland über alles«. Celo v Monakovu se je zgodilo, da je bil v gostilni zaklan gost, ker je zahteval od godbe svitanje na »vojsko hujskajoče pesmi. Nemčija nad vse in nad celim svetom. Ob nedeljah se bijejo v celi Nemčiji pravi boji med nacionalisti in komunisti. Sedanja buržujska šovinistična Nemčija razpada. Kdo jo bo zopet vredil?

LISTNICA UPRAVE.

Položnice smo priložili danes vsem onim cenj. naročnikom, katerim poteče naročnina koncem marca ali že preje in pa vsem onim, katerim že dalj časa pošiljamo list na ogled, pa naročnine še niso poravnali. Kdor list prejema, pa nam istega ne vrne, ga smatramo za naročnika, ter je dolžan naročnino poravnati. — Prosimo toraj naj vsakdo nemudoma poravna, da se mu list ne ustavi.

Uprava.

Za tiskovni sklad »Pravice« sta darovala Golob Matej in J. Trunkelj oba v Ljubljani 22. Din. Posnemajte!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Veselo Vstajenje vsem našim naročnikom, bralcem in prijateljem. Velikonočne praznike izrabite za to, da vse svoje znanee in prijatelje vprašate: Prijatelj! Prijateljica! Si li že naročen na »Pravico«? Če se bo odgovor glasil: »Nisem!« pregovori ga, da se bo precej naročil na »Pravico«, ker število njenih naročnikov se nikakor ne odgovarja moči naših organizacij.

Ker je »Pravica« navezana le na sebe in ne sprejema nobenih podpor, pozivamo vse naše somišljenice in somišljenike: Nabirajte prispevke za tiskovni sklad. Imena darovalcev bomo objavili.

Krščansko socialni delavski pozdrav!

Uredništvo »Pravice«.

Delavska prosveta.

Krekova mladina. Na dan sv. Jožefa je pokazala ljubljanska delavska mladina, kako zna spoštovati svojega patrona. Potek praznovanja je bil sledeč:

Ob 7. uri zjutraj v cerkvi sv. Jožefa sv. maša in skupno sv. obhajilo. Za zvečer ob 8. uri je priredila Krekova mladina družabni večer v mali dvorani hotela Union. Akoravno je bila prireditev brezalkoholna, je vladalo v dvorani veliko veselje in (nedolžne) zabave ni manjkalo.

Slovenska mladina, ki Te je ranjki dr. Krek tako ljubil, vrni mu to s tem, da pristopiš v vrste »Krekove mladine«.

Zadružništvo.

Kako naj se izvrši prehod od posredništva blaga k lastni produkciji konsumnih društev.

Mi vemo, da danes konsumna društva v bistvu izvršujejo le posredovanje za nabavo konsumnih potrebščin, ki jih rabi delavec. Celo glede teh potrebščin se omejuje na one potrebščine, ki so najbolj običajne, ki so res vsakemu neobhodne.

Nemški statistični urad je napravil zanimiva poizvedovanja o gospodarskih računih revnejših družin in to še v času pred vojno, v l. 1907. Številke, ki jih kaže ta statistika, so zelo zanimive. Kažejo namreč, da je že tedaj pri delavskih družinah nižjih uradnikov nad 50% celokupnega dohodka družine šlo za prehrano, za potrebščine, ki si jih nabavljajo delavci v svojem konsumnem društvu. Še v veliko večjem odstotku pa gre danes pri tej draginji življenjskih potrebščin in pri teli zares minimalnih plačah dohodek delavske družine v prvi vrsti za prehrano. Danes lahko rečemo, da gre za najnujnejše življenjske potrebščine nad 80% celokupnega dohodka delavske družine, iz ostalih 20% pa naj se krijejo izdatki za stanovanje, razsvetljavo in obleko. »Svobodnega dohodka«, s katerim bi delavec lahko razpolagal zlasti za kulturne potrebe, pa danes sploh ni. Saj ni niti za telesne potrebščine, za obleko denarja.

Stremljenje delavstva gre, danes za tem, da dobijo čim večji svobodni odstotek svojih dohodkov, da se torej odstotek za življenjske potrebščine, za stanovanje, razsvetljavo in obleko zmanjša čim bolj. Na ta način bi se omilila nesigurnost bilance, ki jo kaže danes gospodarstvo delavčevih družin. Na drugi strani pa bi s »svobodnim dohodkom« delavec mogel zadostiti takozvanim kulturnim potrebam, ki so že onstran čiste življenjske prehrane.

Dasi gre torej stremljenje delavstva za tem, da čim manj izdajo za življenjske potrebščine, vendar morajo pri tem stremljenju imeti pred očmi eno važno dejstvo. Organizacija konsuma v današnji obliki more zelo malo ali skoro nič vplivati na cene blaga. Blagovne cene, katerih se morajo držati tudi konsumi, se delajo na svetovnem trgu in stojijo pod vplivom carinske politike, kartelov in prometa. Konsumna društva ne pomenijo pri tvorbi svetovnih cen nobenega pomembnega činitelja, to pa največ radi tega, ker so danes omejena samo na posredništvo, ker se nimajo lastnega proizvodstva. Delavčevostremljenje, da pride potom konsumnih društev do čim cenejših življenjskih potrebščin, je brezuspešno radi tega, ker konsumna društva v posameznosti in v celoti na cene še zelo malo vplivajo, to pa zopet radi tega, ker nimajo v rokah proizvodstva življenjskih potrebščin. Ta položaj bo trajal vse dotlej, dokler bodo konsumna društva samo posredovala prodajo, ne bodo pa imela lastnega proizvodstva. Zato je naraven cilj in gre za tem naravnim ciljem tudi naravni razvoj konsumnih društev v smeri, da si pridobijo čim več lastnih sredstev in da s temi sredstvi skupno organizirajo stopnjema posamezne panoge proizvodstva življenjskih potrebščin.

Ta naravni cilj in ta naravni razvoj pa morajo imeti pred očmi ne le voditelji konsuma, ne le člani upravnega in nadzornega odbora, ta cilj in ta razvoj

morajo imeti pred očmi tudi vsi člani konsumnega društva, ta cilj in ta razvoj bi moral prav za prav biti splošna delavska deviza, ker je to edina pot k zdravi zadružni socializaciji.

Zato moramo kot člani konsumnih društev danes imeti pred očmi misel, da konsumno društvo ni za to tukaj, da nam danes nudi gotovo materialne ugodnosti, zlasti tudi, da s konsumnim društvom ne bomo dosegli znižanja svetovnih cen in s tem zveličali svobodni razpoložljivi odstotek delavčevih dohodkov, temveč da so konsumna društva radi tega, da v njih zbiramo delavski denar, delavski kapital, delavske prihranke in da iz teh konsumnih društev izidejo polagoma delavska podjetja za proizvodstvo raznih panog življenjskih potrebščin. Mi se moramo kot člani torej odreči malim koristim in biti pripravljeni vedno plačevati iste cene kot jih plačujemo trgovcu. Pri tem pa imamo zavest, da kakor trgovci, tudi konsumno društvo dela dobiček. Dočim pa gre trgovčev dobiček za njegovo privatno porabo ali ga investira v svoje privatno podjetje, se bo dobiček konsumnih društev investiral za skupno delavsko tovarno za usnje, za manufakturo, za kruh, za živila i. t. d. Konsumnih društev ne smemo smatrati kot vir malih prihrankov pri nakupu odnosno vir malih dohodkov iz letnega dobička. V konsumnih društvih mora biti ognjišče za zbiranje in kopičenje delavskega kapitala tako dolgo, da se lahko ta kapital združenih konsumnih društev obrne za lastno proizvodstvo konsumarstva, za delavsko tovarno. Skupna zadružna lastnina mora biti cilj kakor članom, tako tudi odbornikom. V tem bo največja korist za oboje. Ta skupna zadružna lastnina bo potem ognjišče za lastno delavsko produkcijo. dr. — s —

Brencelj.

Slavec.

Neki slavni pevec se je zelo bogato oženil. Kmalu potem so ga v neki družbi prosili, naj jim kaj zapoje. Odklonil je in rekel: »Dovolite mi, da se ravnam po zgledu slaveca, ki neha peti, ko si je zgradil svoje gnezdo«.

Napoleon in gospa Stael.

Duhovita gospa Stael (stál) je bila hči ženevskega bankirja in poznejšega francoskega finančnega ministra Neckerja. Rojena l. 1766. se je poročila l. 1786 s švedskim baronom Stael-Holsteinom; zakon je bil brez ljubezni. Bila je velika pisateljica na političnem in socialnem polju, pisala je romane, o literaturi itd. Njen salon v Parizu je imel velik vpliv na politično in literarno gibanje onih dni. Leta 1803 — mož ji je umrl l. 1801 — jo je Napoleon pregnal iz Pariza in je nehoté dal njenemu imenu sijaj mučeništva. Živela je na Nemškem, v Italiji, Švici, Rusiji, na Švedskem in Angleškem. Umrla je leta 1817 v Franciji, kamor se je bila povrnila po padcu Napoleona in zmagi zaveznikov.

Z Napoleonom sta se prvič videla v hiši nam že znanega kardinala Talleyranda. Za velikega vojskovodjo se je znamenita ženska že davno zanimala in iskala je njegovo družbo. V pogovoru ga je nekaj vprašala, kar je prav jasno izrazilo častihlepje. O tem pogovoru je več poročil: mi bomo priobčili ono, ki nam največ pove.

Stael je vprašala: »Katero žensko najbolj ljubite?« Bonaparte jo je začuden pogledal in ji rekel: »Mojo ženo seveda«. Prvi napad je bil torej odbit?

Drugo vprašanje: »Katera ženska se Vam najbolj dopade?«

»Tista, ki zna najbolje gospodinjiti«. Zopet nič za duhovito ženo, ki so ji bile gospodinjiske skrbi deveta briga.

Mislila si je: pri tretjem vprašanju bom pa vendarle prišla na vrsto, in je vprašala: »Katero žensko pa najviše cenite, katera je v Vaših očeh največja?«

»Tista, ki je dala domovini največ otrok!« Gospa Stael ni imela nič otrok. Kar obstala je in ni nič več spraševala.

A ni odnehala. Pozneje enkrat je Napoleonu pisala, da sta kakor rojena drug za drugega in da je samo po pogrešku človeških naredb mirna in tiha Josipina združena z njim. Narava je za občudovanje takega junaka kakor je Napoleon določila le tako ognjevito žensko, kakor je Stael.

Zadela je pa ravno nasprotno. Napoleon je svojo Josipino oboževal in nosil po rokah, kar vskipel je: razjezilo ga je že, da se sploh kaka ženska upa primerjati z njegovo »brezprimerno« Josipino. »Kaj?« je zakričal, prebravši pismo, »fabrikantinja čuvstev se meri z Josipino! Na tako pismo sploh ne odgovorim«. In raztrgal ga je v tisoč koščkov.

Nevolja na gospo Stael ga je naredila krivičnega tudi proti drugim ženskam in motila njegovo sicer tako mirno in pravilno sodbo. Seveda je bila gospa Stael v pregnanstvu huda Napoleonova sovražnica. dr. — r. —

Doma in po svetu.

Jugoslavija. Sijajna zmaga tistih strank, ki zahtevajo enakopravnost treh v državi SHS stanujočih jugoslovanskih bratov, je položaj morebiti poostriža, ker mora polagoma nekoliko premogočni srbski brat uvideti, da si je silno, silno trmast, da se bo moral sporazumeti z bratom Slovincem in Hrvatom, katera kot brata ljubita brata Srba, toda hočeta tudi svobodno dihati in živeti. Če ne bo srbski brat pretrmast, se lahko težko-če kmalu odpravijo. Ako bo pa srbski brat mislil, da ni brat Slovencev in Hrvatov, marveč da je on sitni stric, se bo pa boj za enakopravnost Slovencev in Hrvatov s Srbi nadaljeval. Če bo šel Radić v Belgrad, še ni znano. Pašićeva Tribuna se zelo krega z Radićem, no: stric Pašić je politik realne sorte in njegovo zmerjanje ni vedno resno. — **S Hribarjem** v Belgradu baje niso več zadovoljni. Baje ga bodo penzionirali. — **Proti načelniku oddelka socialne politike v Sloveniji dr. Goršiču**, se je uvela glede na pritožbe invalidov preiskava kakor zatrjujejo demokratska poročila. — **Južna železnica ne bo podržavljena.** V Rimu so se pogajali o podržavljenju južne železnice. Ker je Mussolini proti podržavljenju ostro nastopil, bo najbrže ostala južna železnica v upravi sedanje družbe. — **Med Bolgarijo in državo SHS** se je v Nišu podpisal sporazum. — **Na Ogrskem** so nastali veliki neredi. V Budimpešti je izbruhnil generalni štrajk. — **Turki in Angleži** še niso sklenili miru. Na turški meji zbirajo Angleži močno vojsko. Grki so v Franciji poklali 3000 Turkov in Bolgarov. Klali so tudi ženske.

× × ×

GOSPODARSKI PREGLED.

Denarni trg. V Zagrebu si moral plačati 23. marca za dolar 95—96, za angleški funt 458—460, za francoski frank 6.44—6.50, za laško liro 4.73—4.75, za češko krono 2.9075—2.92. Na Zagrebški borzi minuli teden niso posebno kupčevali, dasi se je naš dinar v inozemstvu dobro držal. Trgovci so previdni, ker so se prevečkrat opekli. Tisti, kateri potrebujejo inozemske denarne vrednote, se za nakup ne morejo odločiti, ker ni izključeno, če se količkar naš notranji položaj izboljša, da bo dinar v inozemstvu poskočil na višino katere mogoče malo-ko pričakuje. Po končanih volitvah je že v tork inozemstvo močno kupovalo dinar. Pomanjkanje denarja se še vedno močno čuti in zelo ovira kupčijo in industrijo. V Curihu je veljal naš dinar 10. III. 5.50, 19. III. 5.45 in 23. III. 5.55. — **Belgrajski denarni trg** se je v pondeljek zelo zmerno kupčevalo v sredo so živalno trgovali, tudi v petek je bila kupčija dobra. Narodna banka je na belgrajski borzi minuli teden posegla prvič v kupčijo, ne da bi bil njen nastop posebno vplival na položaj. Državno 7% posojilo je padlo v tork na 68, koncem tedna je poskočilo na 70. — **Cene žitu v Belgradu:** pšenica 430—455, ječmen 315, oves 300, koruza 250—275. Moka 0: 675, otrobi 185—190 dinarjev. Vagonov je primanjkovalo. Ministrski svet je sklenil 23. III. **znižati izvozno carino za pšenico na 60 din. za 100 kg.** — **Žitni trg v Zagrebu.** Z inozemstvom se ni skoraj nič kupčevalo. Cene: sirmijska pšenica do 4.85 din., iz Bačke 4.55—4.66; srbsko blago 4.60. — Koruza suha 3.10—3.15, neposušena 2.55—2.80. Ječmen 3.20—3.25. Oves 2.95—3. Kupčija z inozemstvom počiva, **ker preplavlja Ogrska s ceneno moko inozemstvo, na kar je posebno vplival padec ogrske krone v zadnjih dneh kar za 50%.** — **Pšenični otrobi** 1.70—1.80. **Železo:** Cene so se držale visoko. Napoveduje se, da bodo cene železu močno dvignili, ker ni premoga in železa iz Poruhra, ki je po Francozih zasedeno. Ni izključeno, da bo nastalo pomanjkanje železa. Ker je pomlad tu, je železna kupčija živahna. — **Cene železu** minuli teden so znašale v Zagrebu: v palicah 7 din. kg, črne ploščevine 7.50—7.75, zacinjena železna ploščevina 13.50—14.50, žebli in žice 7.50, žica 7.25. — **Usnje.** Cene kožam so za malenkost padle. Tvorničarji jih niso posebno kupovali. Male množine telečjih kož so izvozili v Nemčijo

in Francijo. Kupčija z usnjem je nekoliko živahnejša. Cene se niso spreminjale. V Avstriji so cene kožam nekoliko poskočile in je bila kupčija živahnejša. Cene goveje kože 13.500 do 14.000 a. k., telečje kože 145—150.000 a. k. kos. — **Kolonialno blago.** Kupčije ni bilo. Cene so nespremenjene. Sladkor se je zopet podražil. — **Manufaktura.** Cene v Zagrebu so ostale nespremenjene, toda ker se je bombaž silno podražil, bodo cene manufakturi poskočile, če se ne bo dinar zelo izdatno izboljšal. Novo naročena angleška in čehoslovaška manufaktura je poskočila za 10 do 15%; vzrok: zvišane cene bombažu. — **Jaica.** V Zagrebu 120 para kos. Če bo vreme ugodno, bodo seveda cene padale. — V Švici so cene jajcem nekoliko poskočile. — **Izvoz jajc v Anglijo** se bo precej omejil. Nova angleška postava namreč določa, da se morajo vsa uvožena jajca žigosati z žigom dežele, ki jih v Anglijo uvaža. — **Vino.** Položaj se ni izboljšal. Kupčija popolnoma miruje. — **Cene živini.** Na tedenskem sejmu v Zagrebu dne 24. marca so bile sledeče cene: teleti 52—55, prešiči domači 95—105, srijemski 94—104. Bosenska govedina 44—48 k za kg. **Seno** 750—840 za q. — c.

× × ×

STAVKE.

Dne 9. marca je pričelo v Novem Sadu 39 delavcev v vrvarni štrajkati. Obrtno nadzorstvo v Novem Sadu je posredovalo in mu je uspelo doseči konec štrajka. — V Novem Sadu je v tvornici Rapid nastal štrajk, ki še traja. Štrajka 38 delavcev, kateri zahtevajo zvišanje plač. — Dne 21. marca so pričeli štrajkati v Belgradu delavci Bajlonove pivovarne. Delavstvo zahteva 50% zvišanje plač.

Krščansko misleči javni nameščenci!

Že zadnjič smo javili potom časopisja ustanavljanje krščansko socialne strokovne organizacije javnih nameščenecv in se jih je tudi dokaj odzvalo. Ker pa dohajajo vedno vprašanja o ustroju organizacije smo se namenili še enkrat pred ustanovnim obnim zborom na kratko pojasniti ustroj in namen organizacije.

Kot že ime pove, postane lahko član organizacije vsak javni nameščenec te ali one kategorije ali službene stopnje, pozitivno verskega prepričanja. Pristopnina je začasno Din. 5.— istotako članarina mesečno Din. 5.—.

Namen organizacije je, zboljšavati gmojni položaj na temelju krščanskih načel in istih nuditi pripomočke za duševno, strokovno in socialno naobrazbo svojim članom.

Med drugimi je sredstvo v dosego namena tudi zdravniška pomoč in oskrba članov in svojcev.

Sklep pripravljalnega odbora je, da člani, ki pristopijo pred ustanovnim zborom k zvezi, velja zanje samo trimesečna čakalna doba medtem ko bo po obnem zboru dajša čakalna doba. Zato bi priporočali, onim ki nameravajo pristopiti, da takoj pristopijo. Člane se sprejema vsak dan od 8 do 5 ure zvečer v prostorih Stari trg 2/I. lahko se pa priklase tudi pismeno.

Vsa pripravljalna dela bodo tekom 14 dni gotova in se bo tako približno v tem času vršil tudi ustanovni obni zbor.

Tovariši! Proč z mislijo, da javni nameščenec ne potrebuje strokovne organizacije. Stopite v enotno falango krščanskih organizirancev.

Pripravljalni odbor,

Strokovne zveze javnih nameščenecv.

Čevlje kupujte z znamko »Peko« tovarn Peter Kozina & Ko., ker so ti priznani najboljši. Glavna zaloga Ljubljana Breg 20, na drobno Aleksandrova cesta 1.

Delavska zveza.

Tržič. Tržiško delavstvo je pri zadnjih volitvah v narodno skupščino izreklo popolno zaupanje SLS. Dokaz temu je, ako pogledamo število glasov pri zadnjih obč. volitvah. Kljub temu, da so volili v Tržiču tudi iz drugih občin (sv. Katarina in sv. Ana) in da so jih socialisti precejšnje število ureklamirali, niso dosegli tištega števila glasov, kakor pri obč. volitvah. To dejstvo govori jasno, da je tisto delavstvo, ki je slepo šlo za socialističnimi voditelji spregledalo, kateri so pri obč. volitvah obljubovali vse, nazadnje pa so se vezali z najzagrizenejšim delavskim nasprotnikom in najreakcionarnejšo stranko v socialnem pogledu JDS ali gospodarsko stranko, vsled česar je tržiško socialistično delavstvo si nehote izvolilo liberalnega župana. Delavstvo je spoznalo, zato je sedaj volilo drugače in se zateklo v okrilje SLS, katera po svojih močeh izvršuje svoj program in ne dela samo z demagogijo, kakor naši nasprotniki.

Čudno se nam zdi, da se je št. 11. »Pravice« zgu-bila menda na tržiški pošti in sicer ravno pred volitvami, da jo niso prejeli naši naročniki. Naši stvari to ni mnogo škodovalo, le naročniki so oškodovani ker lista niso prejeli. Opozarjamo pošto predstojništvo, da pazi na to, da šosbje vrši svojo dolžnost nepristransko.

Strokovna zveza javnih in zasebnih uslužbencev.

Bolniški uslužbenci. Ker je zadnji čas imel en uslužbenec javne bolnice v Sloveniji, ki je ubolel neprilike radi bolezn, upozarjamo prizadete na sledeče: V Sloveniji imamo več bolniških zavodov od katerih uslužbenci nekateri niso zavarovani po zakonu o zavarovanju delavcev drugi zopet so. Zakon o zavarovanju delavcev (§ 7. odst. a) pa pravi: Dolžni zavarovati se niso osebe, ki so nameščene v javnih zavodih zoper bolezen, ako dobivajo na podstavi, službenih predpisov, ki veljajo zanje svoje prejemke ob bolezn najmanj za 26 tednov od dne, ko se je pričela bolezen. Ker ima zdravstveni odsek za Slovenijo po svojih štatutih to določeno, bi bili uslužbenci javnih bolnic iz tega zavarovanja izvzeti, ter bi spadali le pod zavarovanje zoper nezgode in vsled tega plačevali samo prispevke za nezgodno zavarovanje.

Uslužbenci bolnic, ki ste prijavljeni bolniški blagajni in plačujete po pravilih določene prispevke se opozarjate na sledeče: po raznih informacijah smo ugotovili, da namerava zdravstveni odsek vse bolniški blagajni prijavljene uslužbence zopet odjaviti ter iste prijaviti samo zoper nezgode. Ako se to zgodi mora v služaju bolezn kakega uslužbenca izplačevati imenovanemu, zavod za časa njegove bolezn po štatutih zdravstvenega odseka določene prispevke, to je 26 tednov, ako bolezen tako dolgo traja pripadajoče mu draginjske doklade. Toliko v temu v vednost.

Uslužbenci pa, ki do sedaj še niso bili prijavljeni se najbrže tudi ne bodo in za nje velja zgoraj citirana določba štatuta zdravstvenega odseka. Na kratko rečeno se naj stvar razlaga po sledečem: vsak uslužbenec, ki oboli mora dobiti za časa njegove bolezn, ako je zavarovan zoper holezen, boleznine določene po pravilih zakona o zavarovanju delavcev, ako pa ni prijavljen pripadajo mu draginjske doklade od zavoda za 26 tednov, ako bolezen tako dolgo traja.

V splošnem dostavljamo: ako bi bil zakon o zavarovanju delavcev popoln in res socialen ter, da bi bil po § 7 istega zakona zadnji odstavek, izdelan in uveljavljen že štatut, ki bi določal zdravniško pomoč, ne bi imeli nič proti ako bi zdravstveni odsek stal na stališču, da odglasi uslužbenca, ker bi na ta način bila zagotovljena zdravila in zdravnik. V slučaju, da kateri oboli ter uslužbencem ne bi trebalo plačevati prispevkov. Ta odstavek zakona se glasi: nameščencem, ki so po tem paragrafu oproščeni obveznosti zavarovanja zoper bolezen, in njih rodbine se zagotove z posebnim šta-

Dr. P. A. T.

Socializem in vera.

Je - li Kristus v resnici živel?

»Jezus je bil Jud«, tako piše g. Bernot. »Zgodovinarji se sicer ne morejo sporazumeti, ali je res živel in kdaj je živel, kajti vsa štiri poročila, ki pišejo o njem, so bila napisana zelo pozno po njegovi smrti in še to tako, da se naslanjajo očitno le na ustna poročila«. (Soc. in vera 29.) Naj mi ne zamerijo katoliški čitatelji Pravice, da se tega vprašanja sploh lotimo, toda z ozirom na to, da se je dobila na Slovenskem tiskarna ki je to tiskala, in stranka, ki te vrste knjige širi, zato se mi je zdelo potrebno tudi to vprašanje načeti.

Zakaj socialndemokrati taje Kristusovo bivanje?

Predvsem treba tu poudariti, da ne trdimo, da to izvira morda iz osebne mrznje g. Bernota do krščanstva in do Kristusa, in tudi ni njegova iznajdba. Ne, »znanstveni socializem«, kakor sta ga ustanovila Engels in Marx, zahteva po svojih načelih trditve Kristusovega bivanja. Pristaš tega socializma je tudi g. Bernot, zato seve nujno n dosledno mora tajiti Kristusovo bivanje.

Tudi Engels in Marx teh idej nista odkrila sama, ampak sta jih prevzela od Bruno Bauerja (+ 1882).

Bruno Bauer je svoje ideje razložil v l. 1878 v knjigi Christus und die Cäsaren. Po njegovem nauku je ustanovitelj krščanstva paganski modrijan Seneka, v čegar spisih najdemo mnogo podobnosti z evangeliji. Most med Seneko in evangeliji tvori evangelij gnostika

Marciona iz katerega je baje črpal evangelist Lukež. Glavni delavnici, kjer se je vršila spojitve vzhoda in zahoda sta bili Aleksandrija in Rim. V Aleksandriji je cvetelo judovstvo prežeto Platonovih idej, v Rimu pa je ravno oboževanje rimskih cesarjev dalo ljudstvu idejo o sredniku med bogom in ljudmi. Tako je nastala misel o Odrašeniku.

Njegova velika zasluga pravi o njem Engels, je bila, da je dal podlago dokazov, da krščanstvo ni prišlo od zunaj iz Judeje v grško - rimski svet, ampak da je lastni proizvod tega (grško - rimskega) sveta. (Neue Zeit 1895, I 5—6). Če Engels trdi: »Nova svetovna religija (vera), krščanstvo je nastalo iz mešanice orientalskega, posebno judovskega bogoslovja in iz grške, posebno stoične filozofije (Ludwig - Feuerbach 2. izd. Stuttgart 1895, 53), tedaj lahko spoznamo iz tega na prvi pogled idejo Brunona Bauerja.

Kakor je iz tega razvidno, za širše razmotrivanje tu ni prostora, misel g. Bernota ter njegovih učenikov Engelsa in Marxa o tajitvi Kristusovega bivanja ni izvirna. Vprašanje pa je, kako pride socialna demokracija do tega, da taji bivanje Kristusovo, ko vendar venomer ponavlja, da je vera zasebna stvar. S tem namreč, da taji Kristusa, kaže namen, da hoče izpodrinuti Kristusa in z njim vred seve tudi krščanstvo. Odgovor na to je lahek. Kdor pozna glavno versko resnico »znanstvenega socializma«, ki obstoji v materialističnem pojmovanju zgodovine, lahko razume tudi ta nauk socialne demokracije. Materialistično pojmovanje zgodovine obstoji v tem, da ves zgodovinski razvoj, kakor ga je napravilo človeštvo ni morda vpliv posameznih osebnosti

ampak le vpliv gospodarsko - tehničnih razmer. Temeljni stavek tega nauka je, da osebe nimajo na zgodovino nobenega odločilnega vpliva. Če ta stavek obrnemo na krščanstvo in vprašamo: Odkod pa je krščanstvo? tedaj bi od vsakega pametnega človeka dobili odgovor: Kristus je krščanstvo ustanovil, od prepričanega »znanstvenega socialista« pa dobimo odgovor: Krščanstva ni ustanovil Kristus, ampak ono je le nastalo vsled gospodarskih in družabnih razmer v Rimu. V nekdanjem rimskem cesarstvu vidimo na eni strani brezmejno bogastvo, na drugi strani brezmejno uboštvo in obenem nekako nagnenje k nadnaravnim vplivom, kakor to najdemo povsod pri revnih ljudeh, in iz teh razmer si lahko razložimo postanek krščanstva. Tako vsaj to razlaga Bebel (Glossen zu Yves Guyot und Sigismund Lacroix »Die wahre Gestalt des Christentums«, 3. izd. Berlin 1892) in Kautsky (Geschichte des Socialismus, Stuttgart 1895, I, 21—22). Za zgled visoke »znanstvenosti« Kautskega naj navedem le en dokaz, s katerim on odkazuje, zakaj je moralo pri Izraelcih vladati enoboštvo, pri vseh njegovi sosednih narodih pa mnogo-boštvo. Zato, pravi, ker je bila v Palestini močna mednarodna trgovina, brez upodablajoče umetnosti, brez sv.

je z kakimi duševnimi potrebami pač pa močno razvito duhovništvo. (Ursprung des Christentums, Stuttgart 1908 p. 209). Urinila se je pri tem dokazovanju g. Kautskemu mala pomota, ker je namreč čisto pozabil na sosedne Feničane, ki so imeli neprimerno večjo, svetovnoznano trgovino in obenem seve mnogo-boštvo. Na ugovor, saj je krščanstvo vendar nastalo v Palestini pač ni bilo tako kričnega nasprotstva med

tutom zdravniška pomoč in zdravila kakor tudi podpora ob porodu in smrti.

Ko pa imamo izkušnje kako se izvršujejo naši socialni zakoni in se moramo tolažiti, da ima »još vremena« ter smo uverjeni, da omenjeni statut še v doglednem času ne bo zagledal belega dne smo mnenja, da zdravstveni odsek z odjavljanjem počaka še tudi toliko časa, da se bo zakon o zavarovanju delavcev začel tudi dejansko izvajati v popolnem obsegu ne pa samo površno. Res je, da morajo sedaj uslužbenci plačevati določene prispevke, imajo pa tudi v slučaju bolezni boleznino, zdravnika in zdravila.

Celje. Do sedaj smo molčali, vendar pa ni treba misliti, da smo nezavedni ali da spimo. Tukajšnja skupina pridobiva na članstvu in članstvo pridobiva na zavednosti in vztrajnosti ter požrtvovalnosti. To je dokaz gorenji trditvi, da ne spimo. Predobro se zavedamo, da je naša rešitev in zboljšanje razmer v naših rokah in da smo sami poklicani, da se z lastno močjo svoje strokovne organizacije dvignemo. Na zadnjem sestanku, ki smo ga imeli, smo nabrali okrog 110 Din. za volilni sklad. Napredujemo, čeprav bolj polagoma, pa tembolj gotovo.

Strokovna zveza tovarniškega delavstva.

Lesce. Pred nedavnim časom je nastalo tudi kovinsko podjetje »Veriga«. Zaposluje že nad 150 delavcev, med njimi dokaj inozemcev. Takoj se je ustanovila socialistična strokovna organizacija in kmalu nato se je začelo gibanje za krščansko socialno strokovno organizacijo. To pa seveda ni bilo po volji tistim, ki vedno pridigujejo svobodo, enakost in bratstvo, kar pa smo imeli že večkrat priliko spoznati ter dokazati, da je to samo zanje teorija v praksi, da pokažejo ravno nasprotno. Dosledni temu so začeli tudi tukaj. Kmalu, ko so začeli, da je nekaj delavcev in delavk pristopilo k naši organizaciji, so začeli z grožnjami za odpust onih, ki so pri nas organizirani. Ravnatelj podjetja se je deloma udal in tako imamo danes slučaj, da je ena delavka že dalje časa brezposelna vsled pritiska nasprotnih prebetežev. Podvzeli smo korake, da se zadeva uredi.

Nasprotnikom bi pa priporočali, da se uklonijo ljudski volji, kaj bi se vsiljevali, če jih nikdo ne mara. Pustimo jih pa radi v zmoti, ker mislijo, da bodo s terorjem pridobili nazaj, kar so s svojim iskrenim delom izgubili, da jih je delavstvo spoznalo.

Tržič. Mezdno gibanje usnarjev. Dne 20. t. m. so se vršila pogajanja za zvišanje mezd usnjarskemu delavstvu tvrdke Vil. Reitharek ter čevljarke in gospodarske zadruge v Tržiču.

Po daljšem razgovoru, ki sta se ga udeležila oba zastopnika obeh imenovanih podjetij ter tajnik Delavske zbornice Stanko Likar in Peter Lombardo, tajnik S. Z. T. D. ter delavska zaupnika Majeršič Ivan in Kogoj, sta podjetnika pristala na 15% poviška na sedanjo plačo.

Zastopniki delavstva so se izjavili, da sprejemajo 15% povišanje upoštevajoč težak položaj male obrti. Povišek seveda ne odgovarja današnji draginji, vendar pa delavstvo obeh podjetij ne stoji s sedanjo plačo pod plačami iste stroke. Delavstvo imenovanih podjetij je zavedno in se dobro zaveda kje je njegova rešitev in da mu je edino pričakovati iste le od strokovne organizacije.

Delavstvo, ki se zaveda, da je treba organizacije, nikdar tudi ne pozablja dolžnosti, ki jih ima napram podjetju.

Boje se. Pred kratkim se je vršilo mezdno gibanje usnjarskih delavcev velike usnjarske industrije. Že v zadnji eni številki smo poročali in bi se ne dotikali več tega, če bi se ob priliki omenjenega gibanja ne bil dogodil slučaj, katerega se nam zdi vredno, da ga pojasnimo članstvu.

Pri takratni razpravi se je doseglo 10% poviška nasprotno pa se je zvišala draginja od predzadnjega meznega gibanja za dobrih 17%. Pri razpravi je za-

stopnik J. S. Z. poudaril, da se sprejme povišek, vendar pa vezemo se na noben rok, da si pridržimo proste roke za nadaljne korake. Jasno je bilo kot že zgoraj omenjeno, da je bil povišek premajhen in je treba gledati kako se diferenca med potrebščinami in plačami izravna. Zato je zastopnik J. S. Z. pozval zastopnike Osrednjega društva usnarjev in sorodnih strok, da naj bi se sešli takoj po razpravi in sicer ob pol 5. uri k skupnemu razgovoru, kako in kaj ukreniti, da bi se omenjena diferenca izravnala.

Zastopniki krščanskih socialnih organizacij so šli ter čakali v bližini dogovorjenega mesta na zastopnike nasprotnih organizacij, pa čakali so zaman.

Ne gre tukaj za to, da bi si od naše strani ne upali podvzeti korakov, marveč gre se za to, da bi v takih skupnih zadevah popolnoma strokovni, kjer se gre samo za želo dec, nastopali skupno kot enota, ker ima čisto sigurno tak nastop več ugleda in uspeha, če se pokaže delavstvo organizirano v več strokovnih organizacijah složno in enotno. Nam tega nastopa ni žal, kesali pa se bodo oni, ki so od daleč gledali naše zastopnike ter nato potuljeno odšli po svojih potih, kakor bi se nečesar bali — mogoče je slaba vest. Če je to koristno in dobro za delavstvo in prav, naj presodi delavstvo samo. Tovariši, ki ste zaposleni v veliki usnjarski industriji, presodite, ne vzemite tega kot napad, temveč premislite in spoznajte boste, da je bilo postopanje od naše strani pravilno, pri nasprotni strani pa lomljenje dane besede. Povdarimo, da se pri tem ne gre za razbijanje raznih organizacij, temveč samo za dobrobit delavstva.

Tržič. Usnjarsko delavstvo. Čevlj. in gospodarske zadruge v Tržiču in usnj. podjetja W. Ratharek je pri zadnjih pogajanjih 20. t. m. doseglo 15% poviška plač. Plača se tudi omenjenemu delavstvu pet praznikov na leto.

Tržič. V čevljarški tovarni Mally Demberger se je pričelo zopet obratovati 8 ur dnevno. To pa dokler bo dobra konjunktura. Potem pa preti zopet skrajšanje delavnega časa.

V usnjarski tovarni Karl B. Mally pa se še naprej dela sedem ur dnevno. Vzrok še vedno pomanjkanje surovih kož.

V obeh zgoraj omenjenih obratih so se plače delavstvu znatno zvišale, vendar pristavljamo, ubogo delavstvo, ki je odvisno od milosti kapitalizma.

Zidanimost. Dne 23. t. m. ob pol 3. uri popoldan se je vršil ustanovni občni zbor naše skupine, Strok. zveze tov. delavstva s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev. 2. Poročilo zastopnika Jug. strok. zveze. 3. Volitve a) odbora, b) zastopstva na občni zbor J. S. Z. 4. Slučajnosti.

Predsednik pripravljalega odbora tov. Mihael Stergaršek je pozdravil navzoče (okoli 80) otvoril zborovanje, ter oddal besedo tov. Gajšek zastopniku J. S. Z. Tovariš Gajšek nam je opisal delo nasprotnih organizacij, razvil program S. Z. T. D. ter prešel na 3. točko dnevnega reda. Enoglasno je bil izvoljen sledeči odbor:

Za predsednika tov. Mihael Stergaršek, za podpredsednika tov. Franc Špan, za tajnika tov. Mihael Ogrin, za blagajnika tov. Martin Tržan, za odbornike tovariši Mihael Cigole, Franc Zalokar, Marija Cigole, za nam. blagajnika tov. Dominik Ogrinc in za nam. tajnika tov. Oberžan, za nadzorstvo računov: tov. Horjak in tov. Lapornik Alojz. Za zastopnika na občni zbor J. S. Z. tov. Mihael Stergaršek.

Za vse velja naslov: Tov. cementa, Zidanimost. Pri slučajnostih se je razpravljalo o volitvah obratnih zaupnikov, o meznem gibanju, ter raznih podrobnostih o organizacijskem delu.

Stranice pri Konjicah. Zadnjič se je vršil pri nas shod, na katerem je poročal tov. Vranjek. Sklenilo se je v najkrajšem času ustanoviti tukaj kršč. soc. strokovna organizacija, katere sedaj še nimamo tukaj. Kdaj bo ustanovni občni zbor, se bo objavilo v »Praviči«.

Strokovna zveza viničarjev in kmetskih delavcev.

Ljutomer. Tovariši viničarji in kmetski deavci, oklenimo se našega lista »Pravica, ako ne zmore posamezen, zberimo se po več skupaj, da se list naroči in razširi med nami. Obenem dopisujte skrbno v vsaki številki, naj bo poročilo o našem gibanju iz naše sredine, da postane list tudi za nas važen. Na delo, proč z zaspanostjo.

Ljutomer. Strokovna zveza viničarjev in kmetskih delavcev v Ljutomeru je na svojem rednem občnem zboru sklenila in sprejela naslednje zvišanje članarine tako, da odpadejo vsi dosedanji in ostaneta samo dva razreda. I. strokovni razred plača na mesec 75 par in v podporni razred plačuje se v tem razredu tedensko 25 par in ima v tem razredu član pravico do bolniške podpore, posmrtnina znaša na mesec 5 p in VI. razred podporni razred v katerem plača član enkrat za celo leto 5.— Din. v ta namen.

Ker so težkoče glede pomanjkanja lokalov v Ljutomeru, se odslej za naprej vpelje, da se bode članarina lahko plačevala ob nedeljah v gostilni »Triglav« začasno. Opozorjamo sedaj člane, da točno in vestno se držijo reda, da ob pravem času plačajo članarino in skrbno pridobivajo novih članov, da bode organizacija močna in s tem tudi naš uspeh sijajen. Dragi tovariši, skrbno toraj na delo ne držimo rok skrižem, dokler je še čas in ni zamujeno, da izvojujemo naš cilj, katerega smo si zaznamovali. Z delavskim pozdravom! Viničar.

Strokovna zveza rudarjev.

Zagorje ob Savi. Sedaj bo šele hu... sedaj bomo gor plačali, še na deset ur bomo delali, vpijejo in skle-pajo oboževalci Marksa in nosilci narodne socialistične ideje. Je res vrag! Človek se že vozi v duhu v Belgrad, sedi v poslanski klopi, prejema dnevnicke, modruje po kavarnah, nazadnje pa — nič. Razumemo to jezo in z njo združeno zabavljanje. Sitno je res in nerodno. Pa kar potrpite in podvržite se volji ljudstva. — Vam rudarji, sotrpini pa kličemo: Pojdite z nami, da bodo naše sile krepkejšje zmaga hitrejša in popolnejša! Zdramite se, vstanite, spreglejte in delajmo mi vsi, za nas vse! Naši poslanci bodo močnejši, ki nas bodo ščitili krivice in nasilje, objestnega kapitala, kateremu ponujamo in prodajamo naš trud, naša telesa. Na delo za pravice in poštenost!

Nabirajte za tiskovni sklad „Pravice“!

Ljubljanska občina.

Ljubljanski župan so dr. Perič je sklical v četrtek dne 22. marca 1923 prvo sejo ljubljanskega občinskega sveta, v katerem tvori Zveza delovnega ljudstva ogromno večino. Tlačitelji ljubljanskega delovnega ljudstva so slišali v svojih trobilih, kako raste trava in pripovedovali, da v Zvezi delovnega ljudstva poka. Izid seje jih je lahko prepričal, da so se silno zmotili. Dr. Perič je govoril govor o nalogah občinskega sveta. Na predlog tov. Pirca so se izvolili na to odseki, v katere so poslani sledeči občinski svetovanci: **Magistratni gremij.** Klemenčič, Kremžar, dr. Lemež, Makuc, Moškerc, dr. Rožič, dr. Stanovnik, Tokan (Z. D. L.); Tavčar (Z.). **Personalno pravni odsek.** Čepelnik, Jeglič, Leban, Mihevc, (podnač.), Pestotnik, Pirc (nač.), dr. Stanovnik, Albin Zajc (Z. D. L.); Tavčar (Z.). **Finančni odsek.** Klemenčič, dr. Lemež (nač.), Orehek, Pirc (ponač.), dr. Rožič, Albin Zajc (Z. D. L.); dr. Ravnhar (Z.). **Stavbn odsek.** dr. Breclj (načelnik), Kerč, Krhne, Mihevc, Novak, Tokan (podnač.), Albin Zajc (Z. D. L.); Urbančič (Z.). **Šolski odsek.** Jeglič (načelnik), Kralj, dr. Lemež (podnačelnik), Makuc, Tokan (Z. D. L.); dr. Kušej (Z.). **Obrotni odsek.** Kerč, Krhne, Mihevc, Mozer, Ogrin, dr. Rožič (načelnik), Srebot (Z. D. L.); Vidmar (Z.). **Socialno politični odsek.** dr. Breclj,

boгатimi in siromaki odgovarja Kautsky, da so pač rimski proletarci šli polni upanja na bodočega odrešenika v Palestino, tam so našli Esence, ki so bili nekaki me-nihi - puščavniki, in ker seve niso marali iti za njimi v puščavo, kljub vsem sorodnim idejam, so ustanovili novo mesijansko občino in krščanstvo je bilo tu. (p. 338). Če je to ustanovil Kristus ali ne, to je postranska stvar. Razširilo pa se je seve zato tako hitro, ker je povsod na svetu najti bogate in uboge v nasprotju med seboj. V resnici ponosni so lahko socialni demokrati na svoj »znanstveni socializem«!

Paganski zgodovinarji pričajo o Kristusu.

Če pišemo o Kristusu kot zgodovinski osebi je jasno, da je prvo vprašanje o virih, ki o njem pišejo. Teh virov razločujemo trojno vrsto: paganske, judovske in krščanske. Za danes pustimo krščanske in judovske vere na strani, na kratko pa hočemo obravnavati paganske virov. Mej tem, ko se »znanstveni socialdemokrat« Kautsky vsaj nekoliko trudi, da bi dokazal njih nepristnost jih g. Bernot v svojem molitveniku enostavno zamoči svojim bravcem, kar je najlažji način dokazovanja. Začenjamo s pismom Plinija Mlajšega.

Plinij Mlajši je bil prijatelj cesarja Trajana, in od njega je dobil naročilo, naj se informira o krščanski sekti. Rojen je bil Plinij Mlajši l. 61 ali 62 p. Kr. Učitelj mu je bil slavn njegov stric Plinij Stariji. Plinij Mlajši je bil bival kot izredni cesarski namestnik v provinciji Bitiniji. Umrl je l. 114. Iz časa njegovega namestništva v Bitiniji izvira tudi ono slavno pismo na Trajana, v katerem mu poroča o uspehu svojih raziskovanj. V pismu

popisuje veliko razširjenje krščanstva rekoč: »Povsod se je razširila ta prazna vera, ne samo v mestih in vaseh, ampak celo po deželi. Templi so zapuščenji in že dolgo se ne vrše nobene žrtve«. O kristjanih pripoveduje, da imajo navado zjutraj se shajati in prepevati hvalo nekemu kristusu, kot svojemu bogu. Kautsky seve skuša z Bruno Bauerjem vred dokazati, da to pismo ni pristno, češ, da ni verjetno da bi bilo krščanstvo v tistem času že tako razširjeno. Toda zastoni. Iz tega kar trdi Kautsky, je razvidno k večjemu, da pismo Plinija Mlajšega ni bral. Iz njega bi lahko spoznal, zakaj je bil Plinij poslan v Bitinijo. Zato namreč, da bi pomiril deželo, ki je bila vsled raznih političnih spletak razburjena. Te spletke so imele svoj sedež v raznih tajnih družtvih in čisto naravno je, da je bilo kot tako naznanjeno tudi krščanstvo. Plinij je dal stvar preiskati in je o tem poročal cesarju. Spoznal je bil, da je čisto nedolžno praznoverje. Iz njegovega poročila je pa tudi razvidno, da so bili tam kristjani, ki so se k tej veri priznavali že nad dvajset let. Trud Kautskega je torej zastoni in seve tudi molk g. Bernota.

Tacit. Štiri leta pozneje (115—117) je izdal rimski zgodovinar Tacit svoje zgodovinsko delo »Annales«, v katerem popisuje čas Tiberija, Kaligule, Kladidija in Uerona. (Tacit je bil r. ok. l. 55 p. Kr. umrl pa je ok. l. 120 po Kr.) Splošno znana, javna tajnost je bila v Rimu, da je Nero dal mesto zažgati in da je krivdo na tem zvrnil na kristjane, katere je dal mučiti v svojih vrtovih. »To ime« (kristjani) piše Tacit ima svoj izvor v Kristusu, ki je bil pod vladjo Tiberija po oblastniku Ponciju Pilatu na smrt obsojen. Paganski zgodovinopisec tu

poroča ne samo o bivanju Kristusovem, ampak tudi o njegovi smrti pod Poncijem Pilatom. Celot Kautsky priznava o tem mestu, da ni mogoče, da bi bili to kristjani vrinili v zgodovino Tacitovo. G. Bernot seve tudi raje o tem molči!

Svetonij. Tretja poganska priča je znani biograf cesarjev Svetonij Trankvil. Pod cesarjem Trajanom je bil tribun in pod Hadrijanom (117—138) njegov kabinetni tajnik, kar je treba poudariti, ker je kot tak imel dostop do cesarskega arhiva. V biografiji cesarja Kladidija piše, da so bili l. 53 iz Rima izgnani zasovraženi Judje in ž njimi vred tudi kristjani, katere so tedaj smatrali za judovsko sekto. V življenjepisu Neronu pa piše, da so bili s smrtno kaznovani kristjani, kot pripadniki nove nevarne sekte.

Te v resnici klasične priče naj za danes zadostujejo. Čudno se bo sicer morda komu zdelo, kako, da jih je tako malo. In v resnici se tudi Kautskemu zdi neverjetno, da bi bili Rimljani nič ne vedeli o čudežih Jezusovih. Na to odgovorjamo, da je bil tedaj svet poln čudežnih poročil, tako kakor malokak drugi čas. Zakaj bi se naj torej posebej za Jezusove čudeže bolj brigali kakor za druge? In to je g. Kautskemu bilo dobro znano. Sam namreč piše na drugem mestu: »Čudeži so bili tedaj nekaj navadnega in tako poceni kakor robidnice, vsak ustanovitelj kake verske sekte ali filozofske šole je take delal, da bi se ž njimi legitimiral«. Seveda kakšni so bili, ti čudeži, to je drugo vprašanje.

G. Bernot o vseh teh paganskih sporočilih molči. Komentar je odveč.

Čelešnik (načelnik), Glavan, Leban, Kremžar, Novak, Pirc (podnačelnik), (Z. D. L.); Podbevšek (Z.). **Aprovi-začni odsek.** Adamič, dr. Breclj (podnačelnik), Kerč, Klemenčič, Kralj, Pestofnik, Rozman, Žumer, župan dr. Perič (načelnik), (Z. D. L.); Bonač (Z.). **Direktorij elek-trarne, plinarne in vodovoda.** Čepelnik, Krhne, Mihevc (podnačelnik), Moškerc, Mozer, Orehek (načelnik), dr. Rožič (Z. D. L.); Rupnik (Z.). **Mestne vožnje.** Adamič, (načelnik), Glavan, Kerč, Kralj, Mozer, Ojsterc, Slovshe (podnačelnik), Zajc Alojzij (Z. D. L.); Ferant (Z.). **Zastav-ljalnica.** Adamič (poročevalec), Čelešnik, Kramar, Pirc (Z. D. L.); Bonač (Z.). **Pogrebni zavod.** Adamič, Mozer, Ojsterc, Slovshe (Z. D. L.); Bonač (Z.). **Dohodarstveni urad.** Jeglič, Lah, Mošerc (por.), Tokan (Z. D. L.); Ur-bančič (Z.). **Disciplinarna komisija.** dr. Lemež, Makuc, Pirc, dr. Stanovnik (Z. D. L.); dr. Kušej (Z.). **Kvalifika-cijska komisija.** Pirc (Z. D. L.). **Stanovanjsko gradbeni odsek.** Kerč (podnačelnik), Klemenčič (načelnik), Makuc, Mihevc, Moškerc, Tokan, Žumer (Z. D. L.); Rupnik (Z.). Ker se je Zveza delovnega ljudstva držala postave in ni nasedla dr. Žerjavu, da bi tudi J. D. S. bila zastopana v odsekih, se je Jože Turk zjezil in zabavljal v veliko za-bavo občinskih svetovalcev in ko sta mu tovariš Kremžar in sodrug Tokan povedala nekaj pošteno zasluženih be-sed, zapustil s svojimi jedeesarskimi občinskimi svetniki posvetovalnico.

Nabirajte naročnike!

Banke vedno na vrhu.

Ko je zadnjič naš dinar katastrofalno padel, so po-učen ljudje trdili, da se je ta smola za dinar skuhala v Trstu. Kmalu nato je počilo v Trstu. Tvrdka Hacker in Kraus je napovedala konkurs z 10 milijoni lir primanj-kljaja. Tvrdka je priznala, da je ta denar izgubila pri špe-

kulacijah z jugoslovansko valuto. Stvar je smrdela in upniki tržaške tvrdke so se skrivali in v javnosti kar se da tajili, da bi se poznali s Hackerjem in Krausom. Ven-dar je pri konkurznem postopanju prišlo na dan, da sta Tržačana delala kupčije največ z Zagrebom in tamkaj-šnjimi bankami. Po jugoslovanskem časniškem gozdu je vihar ogorčenja, češ gorje bankam, ki so se vdeleževale špekulacij z dinarjem in tako povzročile njegov padeč! Uvede se stroga preiskava in s krivci se brez usmiljenja obračuna. Res se je sestavila preiskovalna komisija in začela svoje delo. Glasovi proti bankam so utihavali in končno povsem utihnil. Sedaj je komisija neki dovršila svoje delo in listi se zopet ogorčavajo, toda topot ne proti bankam, ampak proti bivšemu finančnemu ministru Kumanudiju, češ, da je bila njegova devizna naredba sploh protizakonita. Banke so nedolžne kakor božji volek in se im ne bo skrivil las. Kakor vedno — mreža postav je tako čudežno spletena, da se velike zverine skoro vselej izmuznejo iz nje; v njej ostajajo samo mušice.

I. K.

Socialne novice.

Delavski delež na čistem dobičku. Henry Ford, znani veletovarnar za avtomobile, je za l. 1922 izplačal svojim delavcem od čistega dobička 4. 500.000 dolarjev. Tudi sicer svoje delavce izobno plačuje. Njegovo pod-jetje cvete in raste skoraj brezmejno. Naša podjetja pa pravijo, da bi jih bilo pri priči konec, ako bi le nekoliko ustregla delavskim zahtevam.

Smrt slovenskega delavca v Ameriki. V Fitz Henry, Pa. je smrtno ponesrečil slovenski rudar Frank J. Indof, doma z Vač pri Litiji. Pokojnik je bil vnet bojovník za delavske pravice in je na rudarski konvenciji v Clevelandu zastopal lokalno unio kot delegat. N. v m. p.!

Osemurni delavnik za železničarje v Ameriki. Chicaški vladni odbor za železnice je zvišal železničar-jem plače za dva centa na uro in določil 8 urni delavnik za 321.000 železničarjev.

Iskatelji zlata. Iz Londona poročajo dne 21. marca, da čaka tam 30.000 ljudi, da se odpeljejo v zaliv Stog na Labradorju iskat zlato. Pravijo, da se dobi na Labradorju mnogo več zlata nego v Alaski.

Priznanje cerkve v Franciji. Poincaré je naročil trem juristom izdelati poročilo o priznanju cerkve po dr-žavi. Poročilo bo francoska vlada predložila vaticanu z namenom, da se bo dosegla popolna sprava, Francije z vaticanom.

Sovjetske čete ob turški meji. Ruska vlada je od-poslala na turško mejo tri pehotne in eno konjeniško divizijo rdeče armade z namenom, pomagati Turkom, če bodo pričeli Angleži z njimi sovražnosti.

402 km v eni uri preletel je ameriški avijatik Stef-ferman, kateri je zdaj dosegel svetovni rekord.

Zahtevajte „PRAVICO“ po vseh gostilnah in javnih lokalih, po-sebno še v industrijskih krajih!

Kavarna „Central“ LJUBLJANA. Sv. Petra nasip poleg zmajevega mostu se priporoča cenjenemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Štefan Mikolič, kavarnar.

Kupujte le pri tvrdkah, ki inserirajo v „PRAVICO“!

Prometni zavod za premog d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora

ter priporoča posebno

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II

Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

KNJIGOVEZNICA, KARTONAŽA IN GALANTERIJA

MIROSLAV BIVIC

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

se priporoča slavnemu občinstvu ter p. n. tvrdkam za cenj. naročila vseh v to stroko spadajočih del.

VELIKA ZALOGA ŠOLSKIH MAP, NOTEZOV IN BLOKOV.

Cene nizke! Postrežba točna! Delo solidno!

VALENTIN VOJSKA, PLESKAR IN LIČAR

Ljubljana, Cerkevna ulica št. 11

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela.

DELO SOLIDNO!

CENE ZMERNE!

Vaše blagorodje!

Kdor hoče imeti dobro slikarsko delo s pristnim blagom, naj se obrne na naslov

Fr. P. Starè, slikarski mojster
Ljubljana, Florijanska ulica.

Naročajte

„SOCIALNO MISEL“

meščeknik za vse panoge socialnega in kulturnega življenja.

Urejujejo:

dr. A. Gosar, Fr. Terseglav in dr. Engelbert Besednjak.

Naročnina za l. 1923 znaša: za Jugoslavijo 40 D., za inozemstvo 50 D., posamezna šte. stane 5 D.

Dobi se še tudi celoten l. letnik za ceno 30 D.

Naroča se pri upravi „Socialne Misli“, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, kolportajni oddelek, Poljanski nasip 2.

I. delavsko konsumno društvo v Ljubljani

ima bogato izbero manufakture, češke lončene posode, klobuke, vsakovrstno specerijsko blago, v zadružni kleti na Kongresnem trgu šte. 2 dobro vino po nizki ceni.

Hranilne vloge članov obrestuje po 5%. Člani dobe 3% blagovni popust.

Pristopnina 10 kron, delež 100 kron.

Prijave sprejema pisarna na Kongresnem trgu št. 2 in vse zadružne prodajalne.

V Vašem interesu je, da postanete član, članica naše zadruga!